

Hafnarfjörður

Greinargerð vegna stöðumats

Barnvæn sveitarfélög

Hafnarfjarðarbær

ÚTGÁFUDAGUR MARS 2024

unicef

fyrir öll börn

Efnisyfirlit

Töfluyfirlit	2
Myndayfirlit	2
Orðskýringar	3
Inngangur	5
Stöðumat.....	6
Stefnur Hafnarfjarðarbæjar	6
Farsældarlögin og Brúin	6
Ungmennaráð Hafnarfjarðar	6
Spurningalistakannanir UNICEF	10
Spurningalistakönnun meðal starfsmanna.....	10
Spurningalistakönnun meðal barna.....	15
Þekking barna á ungmennaráði, nemendaráði og skólaráði	18
Sérfræðihópar barna UNICEF	22
Samantekt	24

Töfluyfirlit

Tafla 1. Samantekt á niðurstöðum stýrihópsins við gátlistunum 5.	9
Tafla 2. Samantekt á helstu niðurstöðum Ungmennafélags í Hafnarfirði frá nóvember 2022.....	21
Tafla 3. Samantekt á helstu niðurstöðum úr sérfræðihópum barna.....	23

Myndayfirlit

Mynd 1. Er ástæða til að tryggja réttindi barna á Íslandi samkvæmt Barnasáttmálanum enn þá frekar?.....	11
Mynd 2. Hefur þú fengið fræðslu um réttindi barna?	11
Mynd 3. Hafa börn áhrif á mál sem þau varða í þínu starfi?.....	12
Mynd 4. Eru skýrar verklagsreglur á þínum vinnustað um tilkynningar til barnaverndarnefndar?.....	12
Mynd 5. Hefur þú tilkynnt til næsta yfirmanns eða til barnaverndar grun um að barn búi við vanrækslu eða ofbeldi?	13
Mynd 6. Hversu sammála eða ósammála þeirri ákvörðun sveitarfélagsins að innleiða Barnasáttmálann inn í allt starf og stefnumótun bæjarins?.....	14
Mynd 7. Hvað ert þú gömul/gamall?.....	15
Mynd 8. Hefurðu heyrt talað um Barnasáttmálann?	15
Mynd 9. Gilda réttindi í Barnasáttmálanum um þig?.....	16
Mynd 10. Getur þú misst réttindi þín ef þú gerir eitthvað af þér?.....	17
Mynd 11. Vilt þú að starfsfólk sveitarfélagsins/bæjarins spyrji þig oftari um þína skoðun?.....	17
Mynd 12. Fá öll börn jöfn tækifæri til að segja skoðun sína í kennslustundum?	18
Mynd 13. Finnst þér þú geta tekið þátt í starfi ungmennaráðs sveitarfélagsins/bæjarins?	19
Mynd 14. Hafa nemendaverndarráð og skólaráð verið kynnt fyrir þér?	19

Orðskýringar

<i>Aðgerðaráætlun</i>	Aðgerðaáætlun fjallar um verkefni og verkþætti sem vinna skal að til þess að ná tilteknum markmiðum. Þar er skilgreint hver ber ábyrgð á tiltekinni aðgerð og hver hefur umsjón með framkvæmd.
<i>Aðgerð</i>	Aðgerð er leið að markmiði.
<i>Innleiðingarferli</i>	Skipulag um framkvæmd og innleiðingu stefnu.
<i>Kortlagning</i>	Grundvöllur aðgerðaráætlunar verkefnisins og býr til ramma sem stuðst er við í innleiðingarferlinu.
<i>Markmið</i>	Markmið eru sett fram í samfelldu máli, ýmist huglæg eða hlutlæg.
<i>Samráð</i>	Hagsmunaaðilar sem málið varðar, innan og utan stjórnkerfisins. Þátttaka þeirra stuðlar að betri samstöðu og eykur líkur á að markmið náist.
<i>Stýrihópur</i>	Stýrir vinnunni sem bakhjarl og verkefnishópur. Skipaður fulltrúum frá flestum stofnunum Hafnarfjarðar sem koma að málefnum barna ásamt pólitískum fulltrúum og fulltrúum úr ungmennaráði. Allar ákvarðanir sem snúa að framkvæmd verkefnisins eru teknar á fundum af stýrihópnum. Forgangsráðar helstu markmiðum aðgerðaáætlunar verkefnisins. Skilar skýrslu til UNICEF, þar sem farið verður yfir ferli innleiðingarinnar og hvernig framkvæmd miðar.
<i>Stöðumat</i>	Aflað er víðtækra upplýsinga um viðfangsefnið og umhverfi þess. Komist er að samkomulagi eða sameiginlegri sýn náð á hver staðan raunverulega er.
<i>Tímarammi</i>	Aðgerðir ber að framkvæma innan tilsetts tímaramma. Sumar aðgerðir eru ávallt í framkvæmd.
<i>Ungmennaráð</i>	Fulltrúar ungmennaráðs Hafnarfjarðar eiga sæti í stýrihópnum. Helsta hlutverk ungmennaráðs er að koma skoðunum sínum, er varða sveitarfélagið, á framfæri og að

	vera vettvangur ungmenna til að hafa áhrif á nærumhverfi sitt.
<i>Umsjón</i>	Umsjónar- og framkvæmdaraðilar aðgerða, ber ekki endanlega ábyrgð.
<i>Verkefnastjóri</i>	Sá sem leiðir stýrihópinn áfram að lokaafurð. Verkefnisstjórinn samhæfir starf stýrihópsins, er tengiliður við umboðsaðila og ber ábyrgð gagnvart honum/henni. Verkefnisstjóri hefur yfirsýn yfir verkefnið. Verkefnisstjóri útdeilir verkefnum og viðfangsefnum sem þarf að inna af hendi, miðlar upplýsingum, skipuleggur, kynnir afurðir o.fl.
<i>Þátttakendur</i>	Þátttaka þeirra sem stuðla að betri samstöðu og eykur líkur á að áætlunin komist til framkvæmda. Hagsmunaaðilar sem málið varðar geta verið margir, innan og utan stjórnkerfisins.

Inngangur

Árið 2019 skrifaði Hafnarfjarðarbær undir samstarfssamning við UNICEF á Íslandi. Með samningnum hóf sveitarfélagið þá vegferð að hljóta viðurkenningu UNICEF á Íslandi sem barnvænt sveitarfélag.

Með samstarfssamningnum hefur sveitarfélagið skuldbundið sig til að þess að innleiða Barnsáttmála Sameinuðu þjóðanna í alla stjórnsýslu og starfsemi sveitarfélagsins. Þannig eiga forsendur Barnsáttmála Sameinuðu þjóðanna að ganga sem rauður þráður í gegnum alla þjónustu og starfsemi innan sveitarfélagsins.

Á heildina litið hefur innleiðing Barnsáttmála Sameinuðu þjóðanna hjá Hafnarfjarðarbæ gengið vel þrátt fyrir þær áskoranir sem komið hafa upp. Vel gekk að virkja einstaklinga og stofnanir til þátttöku í innleiðingunni en heimsfaraldurinn Covid-19 hafði víðtæk áhrif á verkefnið þar sem ýmsum aðgerðum seinkaði vegna aðstæðna. Þrátt fyrir áskoranir hefur mikil vinna verið lögð í stöðumatið, skref númer tvö, sem felur í sér umfangsmikla gagnöflun um stöðu og velferð barna innan sveitarfélagsins.

Stöðumat

Vinna að stöðumati hófst haustið 2020 þegar stýrihópurinn fyllti út leiðbeinandi spurningalista. Spurningalistakönnun var lögð fyrir börn í 5.-10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar og starfsfólk Hafnarfjarðarbæjar vorið 2021. Ungmennáþing var haldið haustið 2022 fyrir börn í 8.-10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar og fundir voru haldnir með sérfræðihópum barna haustið 2023.

Stefnur Hafnarfjarðarbæjar

Í Hafnarfirði er lögð áhersla á vellíðan íbúa og að skapa núverandi og komandi kynslóðum tækifæri til góðs og innihaldsríks lífs. Fólkið er í fyrsta sæti í Hafnarfirði, hvar sem það er á lífsleiðinni og hefur Hafnarfjörður markað sér stefnur, tengdar börnum, í ýmsum málaflokkum. Eitt meginmarkið [Heildarstefnu Hafnarfjarðar til ársins 2035](#) er að skilgreina Hafnarfjörð sem barnvænt sveitarfélag þar sem viðmið Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna eru notuð í þjónustu við börn og ungmenni. Í Menntastefnu Hafnarfjarðar var horft til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna við val á aðgerðum en við gerð aðgerðaáætlunar Barnavæns sveitarfélags er nauðsynlegt að taka mið af stefnum bæjarins.

Farsældarlögin og Brúin

Lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna (nr. 86/2021) tóku gildi á Íslandi þann 1. janúar 2022. Samþætt þjónusta er skipulögð og samfelld þjónusta sem hefur það markmið að stuðla að farsæld barna og boða lögin breytingar í þjónustu við börn og fjölskyldur. Lögin tryggja réttindi barna í samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar sem Ísland hefur undirgengst, einkum Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og varða öll börn og ungmenni frá 0-18 ára aldurs.

Hafnarfjarðarbær starfar eftir verklagi sem hefur hlotið nafnið [Brúin](#) og er í takt við lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna (nr. 86/2021). Áhersla er lögð á samþætta þjónustu á þremur þjónustustigum við börn og fjölskyldur með aðkomu brúarteyma leik- og grunnskólanna. Í brúarteymum sitja fagaðilar á vegum sveitarfélagsins þar sem leitast er við að finna sameiginlegar lausnir barni og foreldrum til stuðnings. Ef grunur er um óviðundandi aðstæður, ofbeldi eða áhættuhegðun, er málið tilkynnt strax til barnaverndar Hafnarfjarðar.

Ungmennaráð Hafnarfjarðar

Ungmennaráð Hafnarfjarðar er vettvangur fyrir ungt fólk á aldrinum 13-18 ára til að koma skoðunum sínum til réttara aðila innan stjórnsýslu bæjarins. Markmið þess að skapa vettvang og leiðir fyrir þá sem eru yngri en 18 ára til að koma skoðunum sínum og tillögum á framfæri við viðeigandi aðila.

Ungmennaráð Hafnarfjarðar spilar stórt hlutverk í innleiðingu barnvæns sveitarfélags og sitja fjórir fulltrúar þess í stýrihóp barnvæns sveitarfélags. Þátttaka ungs fólks er þá mikilvæg til þess að bæta þjónustu og aðstæður þeirra og á það fyrst og fremst við um málefni sem viðkemur ungu fólki á einn eða annan hátt og þau þekkja af eigin reynslu. Þar má nefna skólastarf, tómstundarstarf og skipulag nánasta umhverfis.

Eftir að stýrihópur var myndaður var unnið að því að fylla út leiðbeinandi spurningarlista og vel gekk að fylla þá út. Fyrsti listinn af fimm var fylltur út á fyrsta fundi stýrihópsins haustið 2020. Að því loknu var stýrihópnum skipt upp í fjóra minni hópa og átti hver hópur að fylla út einn lista. Innan hvers hóps var einn aðili tilnefndur sem ábyrgðaraðili og sá hann um að boða fund og halda utan um spurningalistann. Í hverjum hópi var fulltrúi ungmennaráðs, kjörinn fulltrúi og reynt var að hafa starfsmann með sérþekkingu í hverjum hópi.

Helstu niðurstöður leiðbeinandi spurningalistanna sýna að það er margt sem sveitarfélagið er að gera einstaklega vel. Hafnarfjarðarbær starfar eftir verklagi sem hefur hlotið nafnið [Brúin](#) og er í takt við lög um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna (nr. 86/2021). Frítt er í sund fyrir börn til 18 ára aldurs ásamt því að börn í 1.-4. bekk fá frítt í frístundarbíl. Morgunverður er í boði í öllum grunnskólum Hafnarfjarðar án aukagjalds og skólaritföng eru ókeypis.

Frístundarstyrkur er til 18 ára aldurs og [forvarnarnám gegn sjálfsskaða og sjálfsvígum](#), í samstarfi við Píetasamtökin, er fyrir nemendur í 8. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar. Þá er margskonar forvarnastarf og fræðsla fyrir nemendur grunnskólanna og hefur meðal annars verið gerður nýr og stærri samningur við [Samtökin '78](#).

[Hamarinn ungmennahús](#) er í hjarta Hafnarfjarðar fyrir ungt fólk á aldrinum 16-25 ára. Hamarinn er í virku samstarfi við Rauða krossinn og er með skipulagt félagsstarf fyrir ungt fólk á flótta og ungt fólk af erlendum uppruna. Hafnarfjarðarbær tók þátt í þróunarverkefninu Heima árið 2018, þar sem hlustað var á raddir fylgdarlausra barna. Verkefnið er grunnur að verklagi um börn á flótta.

Mikið er um lýðræði í tómstundamiðstöðvum og virkilega öflugt starf er á bókasafni Hafnarfjarðar þar sem mikið úrval er af bókum fyrir börn með annað móðurmál en íslensku. Þá er aðgengi að þýddum upplýsingum á vef Hafnarfjarðarbæjar.

Niðurstöður leiðbeinandi spurningalistanna gefa til kynna að það séu ýmis atriði sem megi bæta. Það sem talið var að þyrfti strax að bæta varðaði stefnumótandi skjöl sveitarfélagsins þar sem ekki var vísað í Barnasáttmála

Sameinuðu þjóðanna. Sú vinna varð að raunveruleika með nýrri heildarstefnu Hafnarfjarðarbæjar sem gildir frá árinu 2022 til ársins 2035.

Í leiðbeinandi spurningalistum UNICEF var spurt út í markvissa réttindafræðslu innan sveitarfélagsins. Þar sem fræðsla er hluti af innleiðingaverkefnisins barnvænt sveitarfélag var ákveðið að hefja fræðslu fyrir starfsfólk leik- og grunnskóla ásamt starfsmönnum á skrifstofu Hafnarfjarðarbæjar haustið 2022. Sú fræðsla hefur gengið vel en er það í höndum hvers skóla fyrir sig að útfæra réttindafræðslu fyrir börnin. Ungmennaráð er þó hér undanskilið og fékk réttindafræðslu haustið 2022. Lagt er upp með að ungmennaráð fái fræðslu um réttindi sín á hverju skólaári.

Í leiðbeinandi spurningalistana kom einnig fram að leita þyrfti meira til barna og að betur mætti miðla upplýsingum til barna og annarra íbúa um hvernig skuli bregðast við þar sem brotið er á réttindum barna. Einnig kom fram að auka megi sérstaka þjálfun hjá starfsfólki Hafnarfjarðar í að greina og bregðast við ýmsum vandamálum t.d. vanrækslu, ofbeldi eða annarri illri meðferð barna.

Tafla 1. Samantekt á niðurstöðum stýrihópsins við gátlistunum 5.

Þekking á réttindum barna	Það sem barninu er fyrir bestu	Jafnræði – að horft sé til réttinda allra barna	Þátttaka barna	Barnvæn nálgun
<p>*Endurskoða þarf stefnumótandi skjöl sveitarfélagsins með hliðsjón af Barnasáttmálanum og réttindum barna</p> <p>*Taka þarf markvisst mið af réttindum bara við ákvarðanir innan sveitarfélagsins og í verklagi starfsfólks.</p> <p>*Réttindafræðsla verði aðgengileg fyrir alla, börn sem og fullorðna, sé regluleg, markviss og samfelld.</p> <p>*Réttindafræðsla verði hluti af nýliðafræðslu starfsmanna Hafnarfjarðarbæjar.</p> <p>*Réttindafræðsla verði markviss fyrir ungmennaráð og nemendafélög.</p> <p>*Unnið verði að því að auka þekkingu íbúa á réttindum barna.</p> <p>*Skoða þarf hvort réttindafræðsla geti orðið hluti af menntastefnu Hafnarfjarðar og/eða skólanámskrá.</p> <p>*Meta þarf þekkingu barna og fullorðinna með reglulegum hætti.</p> <p>*Kanna þarf með markvissum hætti upplifun barna og ungmenna af því að hvernig réttindi þeirra eru uppfyllt innan sveitarfélagsins.</p> <p>*Miðla þarf upplýsingum til starfsfólks, barna og annarra íbúa um hvernig bregðast skuli við í tilvikum þar sem brotið er á réttindum barna.</p>	<p>*Áður en ákvarðanir sem hafa áhrif eða geta haft áhrif á hagsmuni barna þarf að leggja sérstakt mat á það hvaða áhrif ákvarðanir hafa á þau.</p> <p>*Leggja þarf Barnasáttmálann til grundvallar við alla ákvarðanatöku sem tengjast þeim beint eða óbeint.</p> <p>*Gera þarf afleiðingargreiningu (e. child impact assessment) við allar stærri ákvarðanir sem afa bein eða óbein áhrif á hagsmuni barna.</p> <p>*Meta þarf útgjöld og fjárhagsáætlun sveitarfélagsins út frá barnvænum forsendum (e. child friendly budgeting).</p> <p>*Leita þarf meira til barna áður en ákvarðanir sem geta áhrif á líf þeirra eru teknar.</p> <p>*Stuðla þarf að samráði við börn og ungmenni við fjárhagsáætlanagerð.</p> <p>*Stuðla þarf að samráði við börn og ungmenni við ákvarðanatöku í niðurskurði ef um er að ræða þjónustu sem þeim er veitt.</p>	<p>*Endurskoða þarf jafnréttisáætlun og mannréttindastefnu m.t.t. barna, ungmenna og fjölbreytileika þeirra.</p> <p>*Uppfæra þarf stefnumótandi skjöl, t.d. fjölskyldu-, velferðar og upplýsingastefnu m.t.t. fjölbreytileika og jafnrétti barna.</p> <p>* Leggja þarf mat á aðgerðir sem hafa það að markmiði að koma í veg fyrir mismunun.</p> <p>*Leggja þarf áherslu á að haft sé samráð við börn sem tilheyra viðkæmum hópum og leitað sé upplýsinga hjá þeim um hvort aðgerðir hafi skilað tilætluðum árangri.</p> <p>*Tryggja þarf að börn og starfsfólk fái þjálfun í að koma auga á mismunun í daglegu lífi.</p> <p>*Tryggja þarf að börn geti komið á framfæri ábendingum um mismunun til sveitarfélagsins.</p> <p>*Skoða þarf hvort barn sem hefur orðið fyrir mismunun fái stuðning eða aðstoð við að leita réttar síns.</p> <p>*Tryggja þarf að gögn um stöðu og líðan barna séu nýtt til að stuðla að velferð barna og ungmenna.</p> <p>*Tryggja þarf að niðurstöður gagnasöfnunar sem varða börn séu kynntar fyrir þeim.</p>	<p>*Við stefnumótun og gerð aðgerðaráætlaða geta öll svið og nefndir gert betur m.t.t. radda barna og ungmenna.</p> <p>*Tryggja þarf að öll svið og nefndir öðlist færni í að hlusta og taka réttmætt tillit til sjónarmiða barna og ungmenna við ákvarðanatöku.</p> <p>*Tryggja þarf að þátttöku barna við ákvarðanatöku í málum sem snerta þau, t.d. með umsögn ungmennaráðs.</p> <p>*Leita þarf meira til barna og ungmenna varðandi málefni sem snerta þau sérstaklega t.d. þegar verið er að skipuleggja leikvelli, opnunartíma, samgöngur, staðsetningu bygginga og svæða og fleira.</p> <p>*Tryggja þarf að ungmennaráð fái reglubundna fræðslu um stjórnkerfið og hvernig ákvarðanir eru teknar innan þess.</p> <p>*Tryggja þarf að ungmennaráð fái reglubundna fræðslu um Barnasáttmálann og réttindi barna.</p> <p>*Stuðla þarf að þátttöku fyrir fjölbreyttan hóp barna.</p>	<p>*Taka þarf aukið mið af skoðunum og gildismati barna. Tryggja þarf að leitað sé til ólíkra aldurshópa.</p> <p>*Stuðla þarf að auknu jákvæðu viðhorfi og virðingu fyrir börnum þegar kemur að verkefnum, samskiptum og starfsháttum sveitarfélagsins.</p> <p>*Stuðla að auknum tækifærum fyrir börn til þátttöku við þróun og mat á þeirri þjónustu sem ætluð er þeim.</p> <p>*Tryggja þarf að umhverfi stofnana sé hlýlegt og aðgengilegt og að tekið sé tillit til þarfa barnanna.</p> <p>*Auðvelda þarf börnum að koma ábendingum og kvörtunum um brot á réttindum sínum á framfæri.</p> <p>*Tryggja þarf að til séu skýrir verkferlar um tilkynningar til barnaverndar innan allra stofnana sem vinna með eða fyrir börn.</p> <p>*Bæta þarf þjálfun starfsfólks við greina og bregðast við ýmsum vandamálum, t.d. vanrækslu, ofbeldi eða annarri illri meðferð.</p> <p>*Stuðla þarf að þátttöku barna þegar kemur að skipulagningu og mótun opinberra svæða, s.s. leikvelli, göngu- og hjólastíga.</p> <p>*Tryggja þarf jafnan rétt barna til að hafa áhrif á skipulag, byggingu og breytingar á byggingum og svæðum sem eru ætluð þeim.</p> <p>*Kynna þarf hvatagreiðslur betur fyrir börnum.</p>

Spurningalistakannanir UNICEF

Spurningalistakannanir voru lagðar fyrir vorið 2021 annars vegar fyrir starfsfólk Hafnarfjarðarbæjar og hins vegar fyrir börn í 5.-10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar.

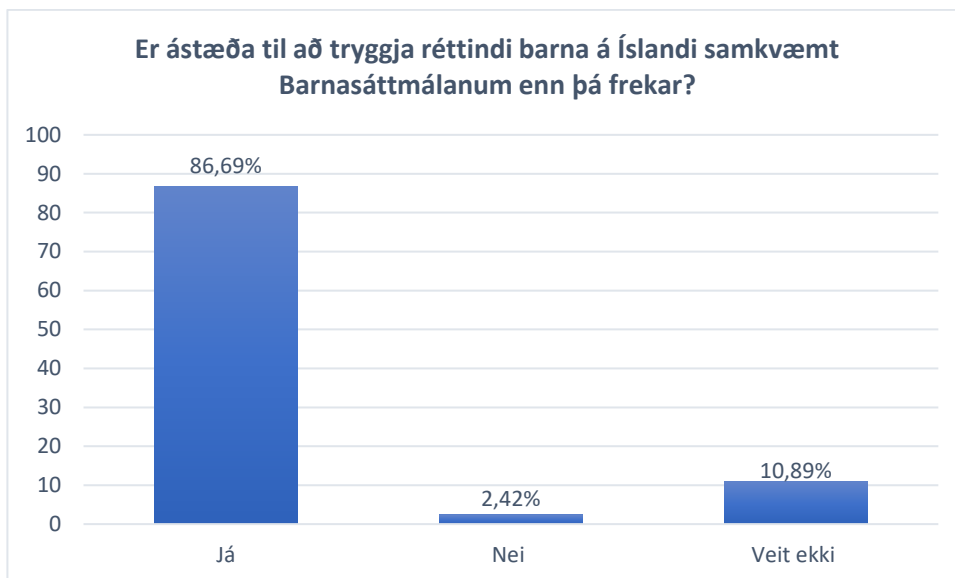
Spurningalistakönnun meðal starfsmanna

Spurningalistakönnunin fyrir starfsmenn var sett inn á Workplace og voru allir starfsmenn hvattir til að gefa sér tíma til að svara henni. Á stjórnendafundi voru allir stjórnendur hvattir til að svara könnuninni og að vekja athygli sinna starfsmanna á henni. Til viðbótar var sendur tölvupóstur á alla stjórnendur þar sem þeir voru aftur hvattir til þess að senda könnunina áfram á sitt starfsfólk og hvetja þau til að gefa sér tíma til að svara henni. Svarhlutfall könnunarinnar var lágt en einungis 288 starfsmenn Hafnarfjarðar gáfu sér tíma til að svara henni. Meirihluti svarenda starfar innan mennta- og lýðheilsusviðs. Mögulega hefur álag í vinnu og heimsfaraldurinn Covid-19 haft áhrif á svarhlutfall.

Meirihluti þeirra starfsmanna sem tóku þátt eða 97,5% höfðu heyrt talað um Barnasáttmálann. Þá gátu 69% nefnt fjögur réttindi samkvæmt Barnasáttmálanum.

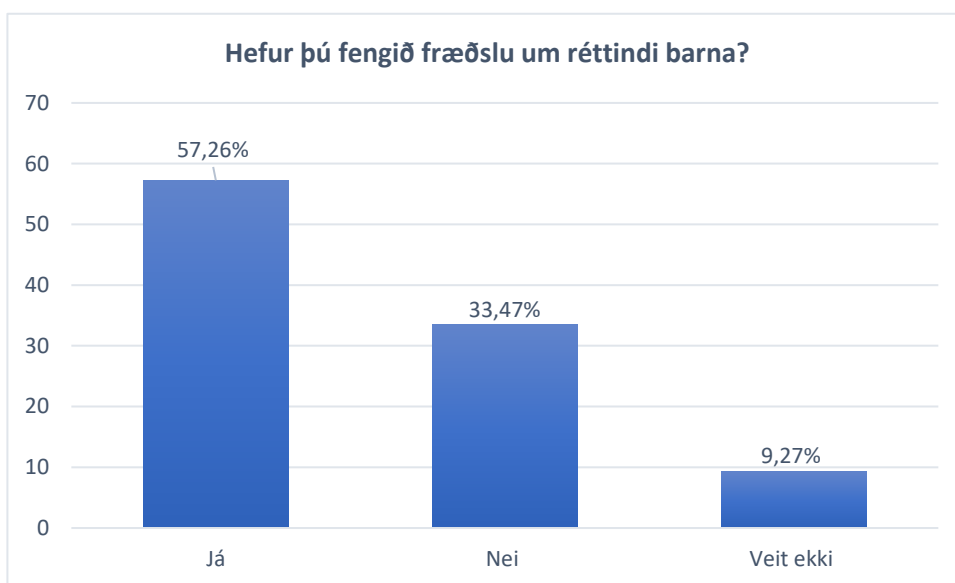
98% svarenda telur að börn eigi alltaf rétt á að tjá sig óháð aldri og þroska (2 einstaklinga segjast ekki vita það) og töldu 98,5% að Barnasáttmállinn gilti um öll börn (3 einstaklingar segjast ekki vita það).

Spurt var hvort barn þurfi að hafa sér vel til að fá réttindi sín uppfyllt en 97,56% sagði svo ekki vera. Þá töldu um 87% svarenda ástæðu til að tryggja réttindi barna á Íslandi samkvæmt Barnasáttmálanum enn þá frekar. 40 einstaklingar slepptu þessari spurningu og segjast 27 einstaklingar ekki hvort tryggja eigi réttindi enn frekar.

Mynd 1. Er ástæða til að tryggja réttindi barna á Íslandi samkvæmt Barnasáttmálanum enn þá frekar?

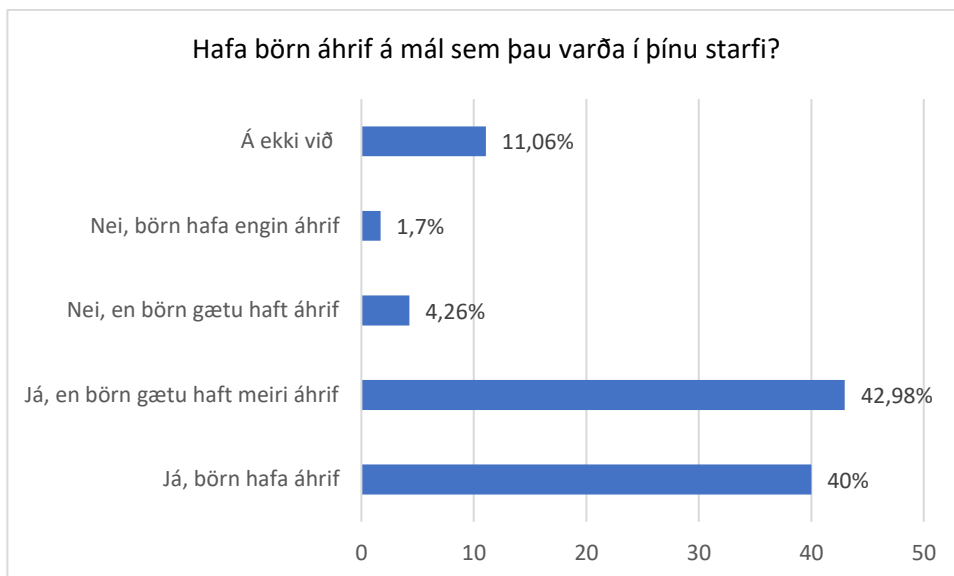
Spurt var hvort starfsmaður hafi fengið fræðslu um réttindi barna. 57% segja svo vera en 33,5% svara neitandi. 9,5% svarenda eru ekki viss.

Mynd 2. Hefur þú fengið fræðslu um réttindi barna?

Þá var spurt hvort Barnasáttmálinn eigi við í því starfi sem starfsmaður gegnir og svara 89% játandi. 78% sögðust spyrja börn álitis um mál sem þau varða í starfi sínu, 8% sagði svo ekki vera og 14% voru ekki viss.

Starfsfólk var spurt hvort börn hefðu áhrif á mál sem þau varða í starfi þeirra. Stór hluti taldi svo vera en stór hluti eða um 43% taldi sig mega gera betur.

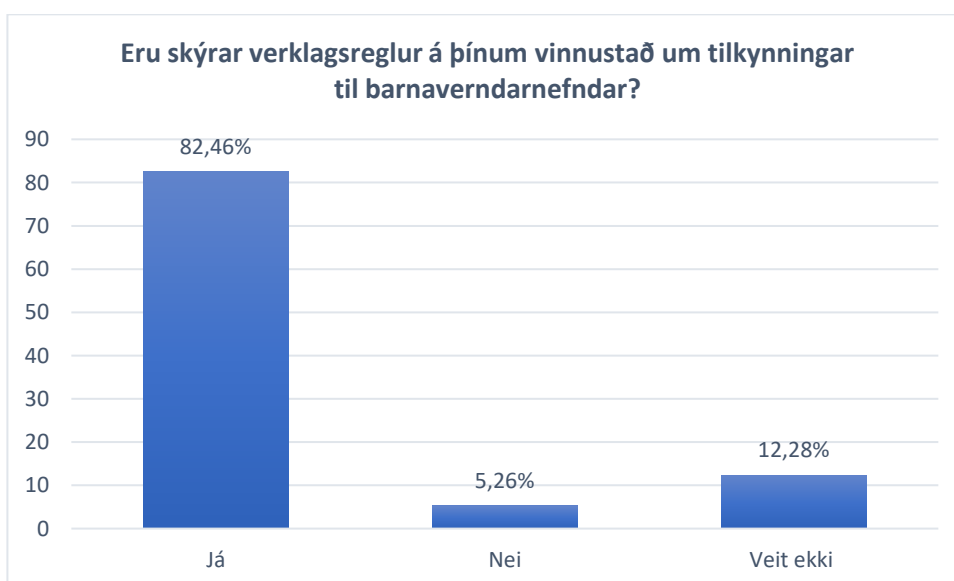

Mynd 3. Hafa börn áhrif á mál sem þau varða í þínu starfi?

Svarendur telja sig t.d. geta gert betur þegar kemur að lestri og kennslu í lífsleikni.

63% svarenda taldi sig hafa nægjanlegt svigrúm í starfi sínu til að leita eftir viðhorfi barna á meðan 18% taldi spurninguna ekki eiga við starf sitt og 18% svaraði neitandi.

Spurt var hvort tilkynningaskylda, samkvæmt barnaverndarlögum um aðila sem vinna með börnum hafi verið kynnt fyrir starfsfólki. 75% svarenda svaraði spurningunni játandi og 25% neitandi. Vert er að taka fram að 117 einstaklingar slepptu því að svara spurningunni og því var svarhlutfall aðeins um 60%.

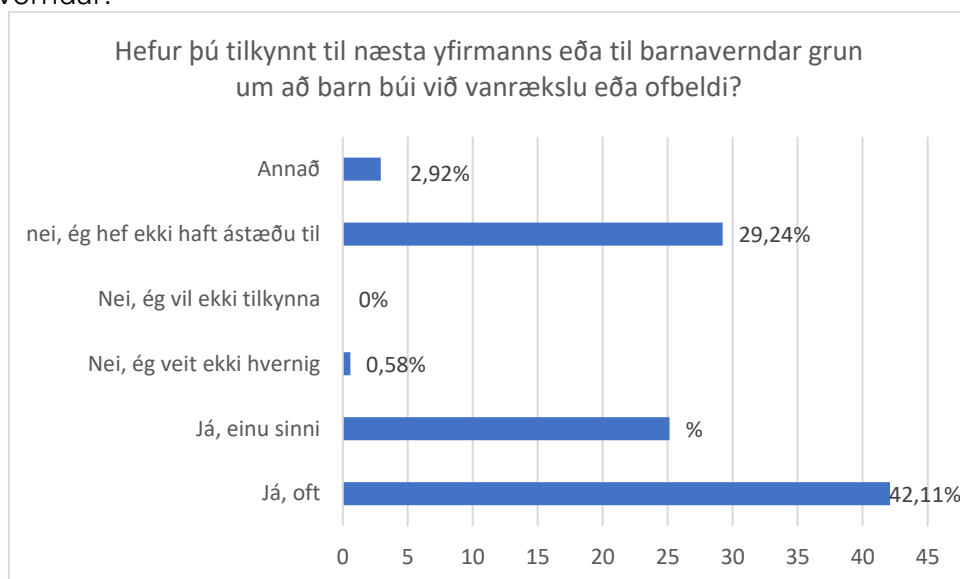

Mynd 4. Eru skýrar verklagsreglur á þínum vinnustað um tilkynningar til barnaverndarnefndar?

82,5% starfsmanna segir að skýrar verklagsreglur séu á sínum vinnustað um tilkynningar til barnaverndar, 5% svara neitandi og 12,5% segjast ekki vita það.

Spurt var hvort starfsmenn hafi fengið markvissa fræðslu um ofbeldi og vanrækslu á börnum og hvernig eigi að bregðast við. Meirihluti svarenda taldi sig hafa fengið fræðslu eða um 60% á meðan um 40% svöruðu neitandi. Þá töldu 91% svarenda sig vita hvernig eigi að bregðast við ef grunur er um að barn sé beitt ofbeldi eða búi við vanrækslu á meðan 9% svaraði neitandi.

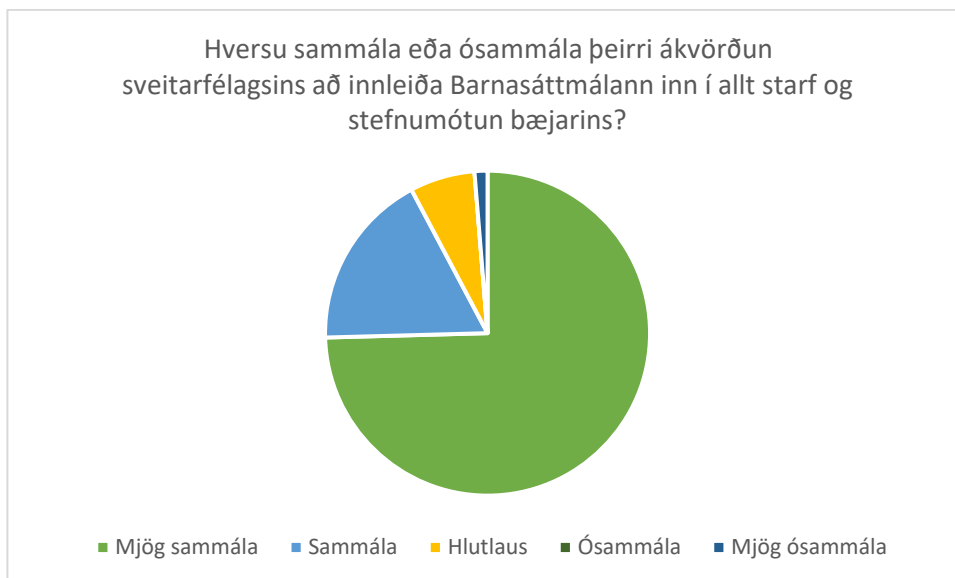
Starfsmenn voru spurðir hvort þeir hefðu tilkynnt vanrækslu eða ofbeldi til barnaverndar:

Mynd 5. Hefur þú tilkynnt til næsta yfirmanns eða til barnaverndar grun um að barn búi við vanrækslu eða ofbeldi?

Þá segja 82,5% starfsmanna að skýrar verklagsreglur séu á sínum vinnustað um tilkynningar til barnaverndar, 5% svara neitandi og 12,5% segjast ekki vita það.

Spurt var hversu sammála eða ósammála svarendur væru þeirri ákvörðun sveitarfélagsins að innleiða Barnasáttmálann inn í allt sitt starf og stefnumótun bæjarins:

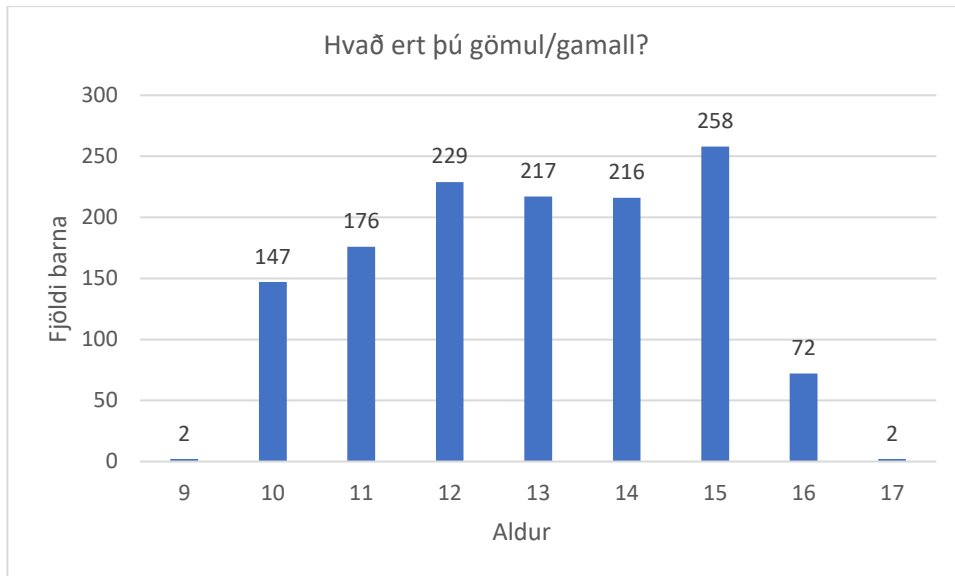

Mynd 6. Hversu sammála eða ósammála þeirri ákvörðun sveitarfélagsins að innleiða Barnasáttmálann inn í allt starf og stefnumótun bæjarins?

Í stuttu máli sýna niðurstöður spurningalistakönnunar meðal starfsmanna Hafnarfjarðar að meirihluti starfsmanni hafi heyrt talað um Barnasáttmálann og geti tengt réttindi barna við starf sitt. Meirihluti starfsamanna taldi sig þó geta gert betur þegar spurt var hvort börn hefðu áhrif á mál sem þau varða í þeirra starfi. Tækifæri er til aukinnar fræðslu um Barnasáttmálann og réttindi barna ásamt verklagi þegar kemur að ofbeldi og vanrækslu.

Spurningalistakönnun meðal barna

Spurningalistakönnun var lögð fyrir börn í 5.-10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar vorið 2021. Þátttakendur voru 1318 börn og var aldursdreifing eftirfarandi:

Mynd 7. Hvað ert þú gömul/gamall?

Á 77% heimila er eingöngu töluð íslenska, á 17,5% heimila íslenska ásamt öðru tungumáli og á 5,5% heimilda einungis annað tungumál.

Börnin voru spurð hvort þau hefðu heyrt talað um Barnasáttmálann. Meirihluti barna, um 63% svara játandi og þekkja til Barnasáttmálans.

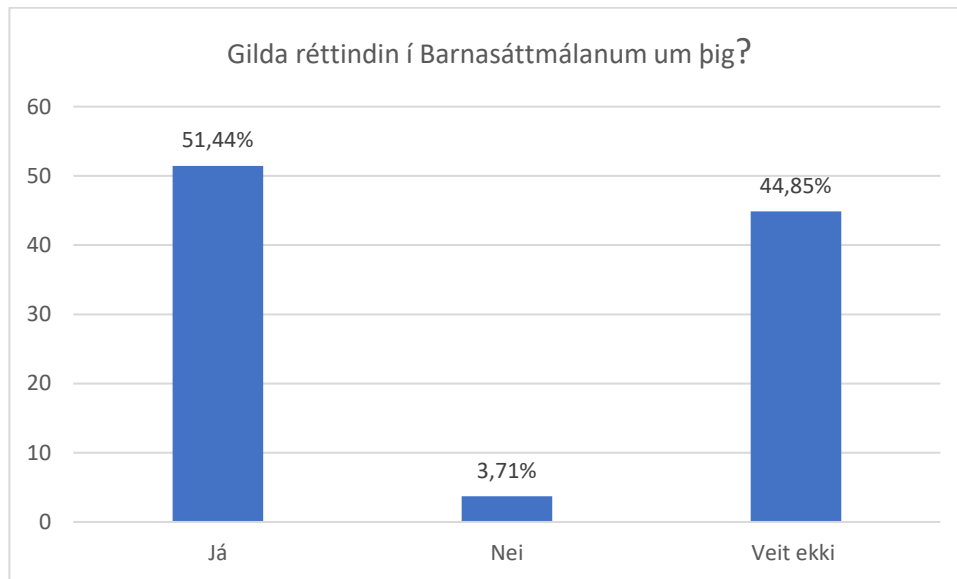

Mynd 8. Hefurðu heyrt talað um Barnasáttmálann?

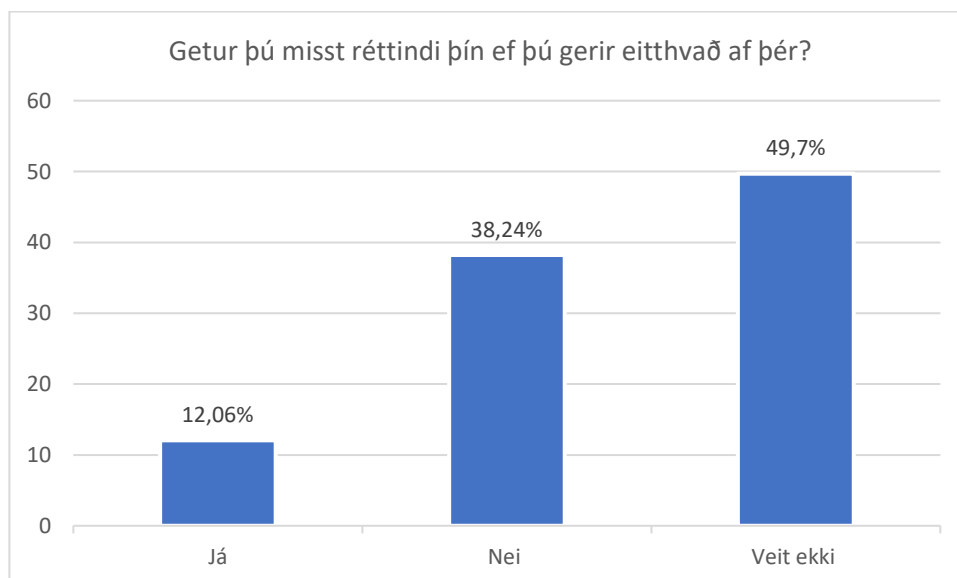
Börnin voru spurð hvort þau gætu nefnt fjögur réttindi úr Barnasáttmálanum. Minnihluti barna svaraði játandi, eða um 26%. Þá voru börnin spurð hvort öll börn eigi rétt á því að tjá sig og hafa áhrif, alveg sama hvað þau eru gömul og svaraði 85% barna játandi. 3,5% barna svöruðu neitandi og 11,5% voru ekki viss.

Spurt var hvort réttindin í Barnasáttmálanum gildi um barnið sem svarar en í ljós kom að stór hluti barna veit það ekki.

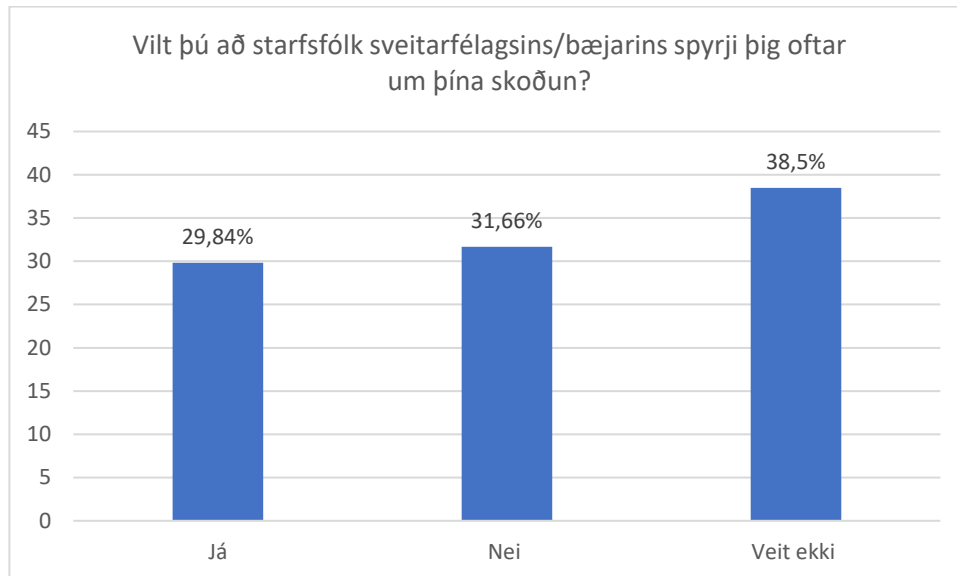
Mynd 9. Gilda réttindi í Barnasáttmálanum um þig?

Börnin voru spurð hvort þau teldu að þau gætu misst réttindin sín ef þau myndu gera eitthvað af sér. Eins og í fyrri spurningunni er hópur þeirra sem veit það ekki stærstur.

Mynd 10. Getur þú misst réttindi þín ef þú gerir eitthvað af þér?

Börnin voru spurð hvort Hafnarfjarðarbær hafi spurt þau um skoðun þegar fjallað er um málefndi tengd börnum og ungmennum. 81% barna svöruðu þessari spurningu neitandi. 30% barna vildi þá að starfsfólk Hafnarfjarðar myndi spyrja þau oftari um þeirra skoðun á meðan 31,5% vildi það ekki og 38,5% voru ekki viss.

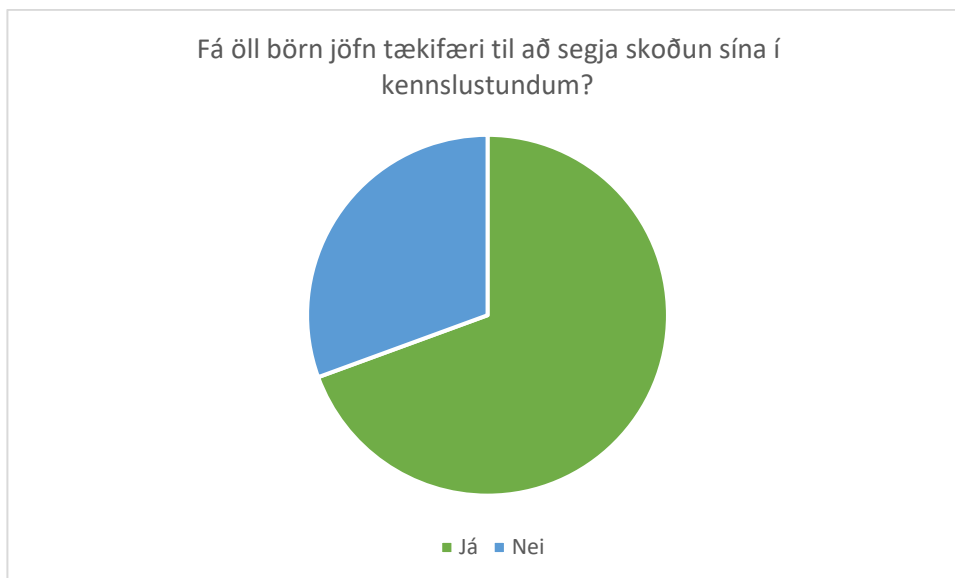

Mynd 11. Vilt þú að starfsfólk sveitarfélagsins/bæjarins spyrji þig oftari um þína skoðun?

Börnin voru spurð hvernig Hafnarfjörður geti oftari leitað eftir skoðunum frá börnum og nefndir eru nokkrir möguleikar. Stærsti hópurinn telur að hægt væri að leita eftir skoðunum þeirra með því að bjóða þeim að taka þátt í könnun.

Spurt var hvort starfsmenn skólans sem barnið gengur í hafi spurt það eða bekkjarfélaga hvernig hægt sé að gera skólann betri. 73,5% svöruðu játandi og 26,5% neitandi. Þá taldi meirihluti barna, eða 57% að það fengi tækifæri til að hafa áhrif á það sem er gert í skólanum.

Börnin voru spurð hvort öll börn fengju jöfn tækifæri til að segja sína skoðun í kennslustundum og svaraði 69,5% játandi.

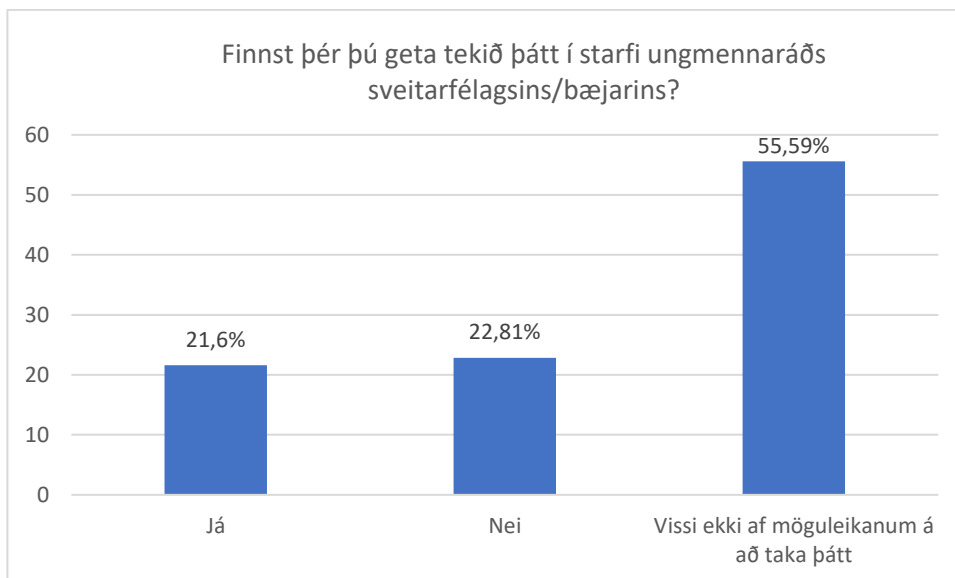
Mynd 12. Fá öll börn jöfn tækifæri til að segja skoðun sína í kennslustundum?

Börnin voru spurð hvernig þeim finnst að búa í Hafnarfirði. 74% segja mjög gott eða gott að búa í sveitarfélaginu. Spurt var hvort börnin fengju tækifæri til að hafa áhrif á skipulag íþrótt- og tómstundastarfs í Hafnarfirði. 56% barna svaraði spurningunni játandi á meðan 44% barna svöruðu spurningunni neitandi.

Spurt var hvort börnin teldu fullorðna fólkið í skólanum vita hvernig á að bregðast við ef barni líður illa. 41,5% taldi svo vera, 21,5% svöruðu neitandi og 37% voru ekki viss. Börnin voru þá spurð hvort þeim finnst þau geta leitað til einhvers fullorðins innan skólans ef þeim líður ekki vel. Flestir nefna umsjónakennara en 20% barna telja að þau geti hvergi leitað innan skólans ef þeim líður illa.

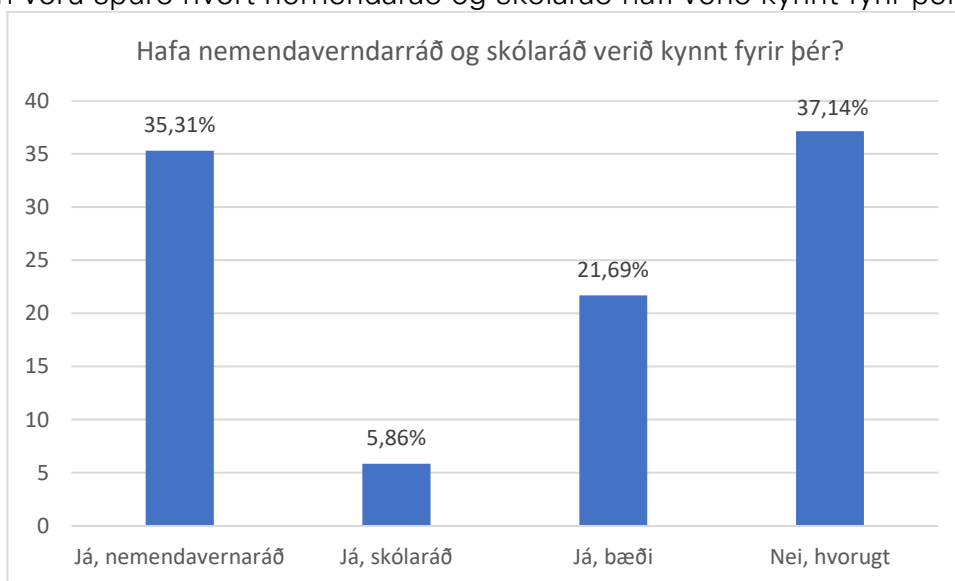
Þekking barna á ungmennaráði, nemendaráði og skólaráði

Spurt var hvort ungmennaráð Hafnarfjarðar hafi verið kynnt fyrir þeim. 75% segja svo ekki vera á meðan 25% svara játandi. Þá finnst 22% barna þau geta tekið þátt í starfi ungmennaráðs, 23% eru ekki viss og 56% eru ekki viss.

Mynd 13. Finnst þér þú geta tekið þátt í starfi ungmennaráðs sveitarfélagsins/bæjarins?

Börnin voru spurð hvort nemendaráð og skólaráð hafi verið kynnt fyrir þeim:

Mynd 14. Hafa nemendaverndarráð og skólaráð verið kynnt fyrir þér?

Þá telja 49,5% barna sig ekki hafa möguleika á því að bjóða sig fram í þessi tilteknu ráð.

Niðurstöðurnar gefa til kynna að bæta megi kynningar á ungmennaráði, skólaráði og nemendafélögum. Ungmennaráð hefur þegar verið upplýst um niðurstöðurnar ásamt því að skólar hafa verið upplýstir og hvattir til þess að efla kynningar sínar.

Ungmennapíng var haldið þann 16. nóvember 2022 fyrir börn í 8.-10. bekk í grunnskólum Hafnarfjarðar. Þíngið var upphaflega boðað þann 23. nóvember 2021 en var frestað sökum uppgangs kórónaveirufaraldursins í samfélaginu.

Á þínginu var kallað eftir umræðu og skoðunum á ýmsum málefnum er varða hag barna og ungmenna í sveitarfélaginu. Skólarnir fengu senda til sín spurningarlista og kynningarefni áður en þíngið var haldið og þeir beðnir um að senda tvo fulltrúa úr hverjum bekk.

Ungmennapíngið gekk vonum framár og um 110 áhugasöm börn tóku virkan þátt. Fjórir málaflokkar voru til umræðu: skólamál, forvarnir og geðheilbrigði, íþróttir og tómstundir og umhverfis- og skipulagsmál. Starfsmenn tómstundamiðstöðva sinntu hlutverki ritara. Á næsta þíngi er stefnt að því börnin geti sjálf komið með hugmyndir að umræðuefni og þema sem að þau vilja að sé til umfjöllunar á þínginu.

Ungmennaráð sinnti hlutverki umræðustjóra og komu með athugasemdir varðandi skipulag þíngsins og þeirra spurningar sem lagðar voru fyrir. Áður en ungmennapíngið var haldið fékk ungmennaráð kynningu og fræðslu um Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og verkefnið barnvænt sveitarfélag. Að þíngi loknu fékk ungmennaráð að vinna úr niðurstöðum þíngins, koma með athugasemdir og lausnir. Stefnt er að því að ungmennaráð haldi alfarið utan um næsta ungmennapíng.

Allir grunnskólar Hafnarfjarðar fengu samantekt um hvernig unnið hefði verið úr helstu tillögum af ungmennapínginu og voru niðurstöður kynntar fyrir ungmennaráði, skólastjórnendum, deildastjórum Tómstundamiðstöðva, sviðstjórum, fræðsluráði og íþróttá- og tómstundaráði.

Skólamál	Félagslíf og menning	Forvarnir og geðheilbrigði	Umhverfi
<p>*Auka þarf viðveru hjúkrunarfræðinga og auka aðgengi barna og ungmenna á skólatíma.</p> <p>*Auka þarf aðgengi að námsráðsgjafa innan skólans.</p> <p>*Tíðarvörur séu aðgengilegar á badherbergjum skólanna og tryggt sé að fyllt sé á þær.</p> <p>*Kennarar auki samskipti sín á milli þegar kemur að prófum til að próf lendi ekki mörg á sama deginum.</p> <p>*Samráð við nemendur um fjölbreyttara námsefni og kennsluaðferðir.</p> <p>*Nemendur fái meira aðstoð við heimavinnu.</p> <p>*Efla þarf öll börn og ungmenni til þátttöku.</p> <p>*Fleiri einstaklingar innan bekkjarins fái að taka virkan þátt við gerð bekkjarreglna.</p> <p>*Kallað sé eftir álit barna þegar kemur að skólareglum.</p> <p>*Kennarar og starfsfólk skólans gæti þess að öll börn og ungmenni séu jöfn og að ekki sér gert upp á milli nemenda.</p> <p>*Jafnari tækifæri fyrir börn í sérdeildum og með erlenda bakgrunn.</p> <p>*Betri og fjölbreyttari skólamat inn í skólana.</p> <p>*Skólamatur sé gjaldfrjálst.</p> <p>*Kallað eftir kennslu í hagfræði, efnafræði, líffræði, fjármálalæsi og námsefni sem gagnast börnum og ungmönnum betur í framtíðinni.</p> <p>*Lengri frímínútur.</p> <p>*Stöðupróf í sundi eða sund sem val.</p> <p>*Tryggja þarf að hugmyndir allra komist á framfæri, t.d. með hugmyndakassa.</p> <p>*Val á milli stafa eða tölukerfa þegar kemur að einkunnagjöf.</p> <p>*Meira um tólmstundarval, list- og verkgreinar.</p> <p>*Rútuferð í íþróttahús og lengri tíma til að koma sér á milli staða.</p> <p>*Þeir sem æfi íþróttir fái þær metnar í stað íþróttá skólanum.</p> <p>*Skoða hvort hægt sé að hafa val um fleiri tungumál.</p> <p>*Kynna aðstöðu innan skólans betur.</p> <p>*Smokkar séu aðgengilegir í öllum skólum.</p> <p>*Skóladagar séu styttrir og að skólinn byrji seinna á veturna.</p>	<p>*Setja þarf meira fjármagn inn í félagsmiðstöðvar Hafnarfjarðar.</p> <p>*Kallað eftir meiri skipulagðri dagskrá í félagsmiðstöðvunum.</p> <p>*Kynna þarf fristundastyrk betur.</p> <p>*Endurskoða þarf tímatöflu íþróttá og tómtunda með tilliti til opnun félagsmiðstöðva.</p> <p>*Endurskoða þarf tímatöflu íþróttá og tómtunda með tillit til kvöldmatartíma fjölskyldunnar.</p> <p>*Hafa eina stóra félagsmiðstöð sem er opin þegar hinar eru lokaðar.</p> <p>*Kallað eftir aukinni kynningu á músík og mótör betur.</p> <p>*Kallað eftir betri kynningu á þeim íþróttum og tómtundum sem eru í boði eru innan bæjarins betur.</p> <p>*Kallað eftir unglíngamiðaðri miðbæ.</p> <p>*Kallað eftir unglíngamiðaðri dagkrá í Bæjarbíó.</p> <p>*Kallað eftir nýrri reiðhöll í Sörla.</p>	<p>*Bæta þarf fræðslu í skólum. Kallað er eftir aukinni fræðslu t.d. kyn- og kynjafræðslu, eineltisfræðslu, réttindafræðslu, hinsegin fræðslu, fræðsla um rasisma og fordóma, fötlunarfræðslu, umhverfisfræðslu og fræðslu um forvarnir og geðheilbrigði.</p> <p>*Fræða þarf börn og ungmenni um hvert sé hægt að leita sér aðstoðar vegna andlegra veikinda.</p> <p>*Kallað eftir að kyn- og kynjafræðsla byrji strax á yngsta stigi og sé markviss.</p> <p>*Kallað eftir að fræðsla byrji almennt strax á yngsta- eða miðstigi.</p> <p>*Kallað eftir kynningu frá hjálparsíma Rauða Krossins, 1717.</p> <p>*Kallað eftir fræðslu um ADHD og einhverfu.</p> <p>*Auka þarf aðgengi að sálfræðingi fyrir börn og ungmenni, stytta biðtíma.</p> <p>*Auka þarf aðgengi að sálfræðingi og/eða hjúkrunarfræðingi í skólum.</p> <p>*Gripa þarf fyrr inn í eineltismál.</p> <p>*Fræða þarf starfsfólk skólans hvernig það eigi að bregðast við ef barn eða ungmenni beitir ofbeldi og sýnir merki um andleg veikindi.</p> <p>*Kallað eftir styttri biðtíma þegar kemur að aðgengi sálfræðinga.</p>	<p>*Endurskoða þarf leiðarkerfi almenningsvagna í samráði við börn og ungmenni. Núverandi leiðarkerfi þarf að taka betur mið af þörfum barna m.t.t. íþróttá og tómtunda.</p> <p>*Skoða þarf hvort hægt sé að hafa frítt í strætó fyrir börn og ungmenni.</p> <p>*Bæta þarf lýsingar á ýmsum svæðum, t.d. við leikvelli, skólalóðir og íþróttavelli.</p> <p>*Börn vilja vera hluti af ákvörðun þegar kemur að uppsetningu leiktækja í bænum og vera spurð álits.</p> <p>*Betrunnbæta þarf gömul leiktæki í bænum og laga tæki sem geta valdið slysaþættu.</p> <p>*Betrunnbæta þarf skólalóðir í Hafnarfirði.</p> <p>*Passa að leikvelli séu ekki settir við hliðina á umferðargötum.</p> <p>*Það vantar fleiri leiktæki á Viðistaðatún, t.d. rennibraut og hreystivöll.</p> <p>*Stuðla að litríkara umhverfi innan Hafnarfjarðar og skreyta bæinn meira.</p> <p>*Betrunnbæta þarf snjómokstur þegar kemur að göngustígum barna og ungmenna.</p> <p>*Sanda og/eða salta þarf göngustíga barna og ungmenna þegar hált er úti.</p> <p>*Fleiri tiltektardaga.</p> <p>*Meira um gróður á opin svæði, inni í hverfum og við skólalóðir.</p> <p>*Bæta við ruslatunnum og flokkunartunnum vísvegar um bæinn og tryggja að þær séu tæmdar og í réttri hæð fyrir börn.</p> <p>*Endurskoða þarf skipulag í Áslandi.</p> <p>*Bæta þarf aðgengi fatlaðra í Hafnarfirði.</p> <p>*Hafnarfjörður spyrji meira um skoðanir barna sem og fullorðinna um bæinn.</p>

Tafla 2. Samantekt á helstu niðurstöðum Ungmennabings í Hafnarfirði frá nóvember 2022.

Sérfræðihópar barna UNICEF

Eftir að stýrihópur barnvæns sveitafélags var búinn að rýna í gögn frá spurningalistum og niðurstöðum frá ungmennahópi var ákveðið að verkefnið sérfræðihópar barna myndi ná til barna af erlendum uppruna á unglingsstigi, barna með einhverskonar stuðningsþarfir á unglingsstigi og börn á miðstigi í grunnskólum Hafnarfjarðar.

Verkefnið sérfræðihópar barna var kynnt fyrir skólastjórnendum grunnskóla Hafnarfjarðar og óskað var eftir aðstoð þeirra við öflun þátttakenda.

Verkefnið tók lengri tíma en verkefnastjóri lagði upp með en það tók tíma að finna þátttakendur í verkefnið. Öflun þátttakenda fór þannig fram að þátttakendum var afhent kynningarbréf um verkefnið ætlað þeim og kynningar- og samþykkisbréf voru send heim á foreldra/forsjáraðila og það tók einnig talsvert lengri tíma að endurheimta bréfin með undirskriftum frá foreldrum/forsjáraðilum.

Framkvæmd og skipulag var þannig háttað að verkefnahópur sérfræðihópa barna var myndaður og ásamt verkefnisstjóra barnvæns sveitafélags unnu þau saman að spurningalista og útbúnir viðtalsrammar fyrir hittingana þrjá. Til að tryggja jákvæða upplifun og merkingarbæra þátttöku var haldinn upplýsingafundur áður en farið var af stað með hittingana. Lagt var upp úr að hittast á þægilegum stað þar sem þátttakendur gætu setið saman í hring og var boðið upp á drykki, ávexti og snarl. Á upplýsingafundinum byrjaði verkefnastjóri á því að kynna sig og fékk þátttakendur til að kynna sig með nafni og segja hvernig tannburstinn þeirra væri á litinn og öll fengu eintak af barnasáttmálanum. Verkefnastjóri fór svo yfir markmið samtalanna, hlutverk þeirra sem þátttakendur, hvernig skipulagi á fundunum yrði háttað. Einnig var bent á að allar skoðanir væru jafn mikilvægar og það þyrfti ekki að svara öllum spurningum sem kæmu fram einnig var tilkynnt hvernig niðurstöður samtalanna yrðu nýttar í verkefninu Barnvænt sveitafélag. Eftir kynninguna á verkefninu var horft á [fræðslumyndbönd frá UNICEF á Íslandi um Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna](#). Að lokum voru börnin/ungmennin spurð hvort þau vildu vita meira um verkefnið eða hefðu einhverjar spurningar og hvort þau hefðu áhuga á að taka þátt í verkefninu. Ef þeim leist vel á þá fengu þau samþykkisblað til undirritunar. Næstu tveir fundir byrjuðu eins og fyrsti hittingur, verkefnastjóri og þátttakendur kynntu sig og farið var í smá ísbrjót í byrjun, farið yfir spurningarnar saman og ígrundun undir lok fundar. Verkefnastjóri fór yfir niðurstöður og kynnti þær fyrir stýrihópnum og ungmennaráði Hafnarfjarðar þar sem farið var yfir niðurstöður sérfræðihópanna í sameiningu.

Á næstu blaðsíðu má sjá helstu niðurstöður samtalanna.

Sérfræðihópur 1 Börn á miðstigi	Sérfræðihópur 2 Unglingar með einhvers konar stuðningsþarfir	Sérfræðihópur 3 Börn á miðstigi	Sérfræðihópur 4 Börn af erlendum uppruna	Sérfræðihópur 5 Börn með einhvers konar stuðningsþarfir	Sérfræðihópur 6 Börn af erlendum uppruna
<p>*Þátttakendur upplifa Hafnarfjörð sem skemmtilegan stað, hægt að æfa alls kyns íþróttir og stunda fjölbreyttar tómstundir.</p> <p>* Finnst vanta leiktæki fyrir yngsta stigið.</p> <p>*Eiga öll vini og liður vel í skólanum.</p> <p>*Stærðfræði, kynja- og kynfræðsla skemmtilegustu fögin.</p> <p>*Þeim liður best í frímínútum, heimastofum, kósýhornum í stofunum sínum, matsalnum, bókasafninu og á sparkvellingum.</p> <p>*Eiga öll vini sem þau geta leitað til í skólanum.</p> <p>*Það sem þeim finnst mega bæta er maturinn, hann klárast oft og sumir fá ekki mat og vilja sjálfskömmtum.</p> <p>*Þau upplifa sig oftast örugg í skólunum, geta alltaf leitað til umsjónarkennara og námsráðgjafa.</p> <p>*Upplifun þeirra er sú að nemendur fá öll að vera eins og þau vilja án þess að vera strítt.</p> <p>* Eftir skóla fara margir heim að spila tölvuleiki í staðinn fyrir að vera með vinum.</p> <p>*Þegar þeim liður illa í skólunum þá leita þau til umsjónarkennara og til vina.</p> <p>*Mæta lítið í félagsmiðstöðina, oft æfingar á sama tíma og hún er opin.</p> <p>*Fá upplýsingar frá foreldrum um þær tímstundir sem hægt er að stunda.</p> <p>*Eiga öll vini í tímstundum sínum.</p> <p>* Flokka bæði í skóla og heima og taka upp rusl á viðavangi.</p> <p>* Vilja fjölga ruslatunnum í hverfinu.</p> <p>* Vilja bæta lýsingu t.d. við Álfaskeið við Kaplakrika og bæta lýsingu almennt og laga ljósastaurana.</p> <p>*Þeim liður vel í strætó en nokkur hafa þó neikvæða upplifun.</p>	<p>*Upplifa Hafnarfjörð ekki sem unglingavænan stað, vantar viðburði fyrir unglinga á sumrin.</p> <p>*Þeim finnst vanta betri lýsingu og sum staðar vantar ljósastaura.</p> <p>*Vantar unglingavænar búðir og finnst vanta sjoppu/búð í miðbæinn.</p> <p>*Þau telja að skólinn sé með flott félagslíf.</p> <p>*Íþróttir, textílmennnt og kynfræðsla skemmtilegustu fögin.</p> <p>*Kom hugmynd upp að hafa bóklega íþróttatíma einu sinni í viku og verklegan á móti, vilja fækka hlaupaprófum.</p> <p>*Eiga öll vini og liður vel í skólanum.</p> <p>*Það sem þau vilja bæta í skólanum er að þau vilja fleiri hópverkefni.</p> <p>*Upplifa sig örugg í skólanum en telja að nemendur geti ekki verið þau sjálf í skólanum og upplifa stríðni.</p> <p>*Ef þeim liður illa í skólunum þá láta þau foreldra vita, einnig vini, umsjónarkennara og aðra kennara sem þau treysta.</p> <p>*Um helgar finnst þeim skemmtilegast að fara á æfingar, spila tölvuleiki, hitta vini, gott að hafa tilgang.</p> <p>*Eru ekki dugleg að nýta sér félagsmiðstöðina en mæta á böll.</p> <p>*Fá upplýsingar hvaða tímstundir séu í boði í gegnum foreldra sína.</p> <p>*Væru til í að það væri í boði að læra myndlist yfir veturinn.</p> <p>*Eiga öll vini í sínum tímstundum.</p> <p>* Þátttakendur töluðu öll um að þau hugsi um umhverfið með því t.d. að flokka, versla í loppumörkuðum, fara með fót í Rauða krossinn.</p> <p>*Þeim finnst ekki vera aðgengi fyrir öll og nefna Thorsplan þar sem brekkur séu of brattar fyrir fólk sem þarf að nýta sér hjólastóla.</p> <p>*Taka öll strætó af og til, finnst appið ekki gott og finnst viðmótið neikvætt.</p>	<p>*Það besta við Hafnarfjörð er að eiga góða vini og hægt að ganga um bæinn.</p> <p>Skólahreyfingin er frábær.</p> <p>*Hvaleyrarvatn er uppáhaldsstaður þátttakenda en það mætti bæta grillaðstöðuna þar.</p> <p>*Þeim finnst vanta bíó, gæludýrabúðir, ísbúð og fleiri kaffihús í miðbæinn.</p> <p>*Finnst vanta ruslatunnur og sérstaklega á skólalóðinni þeirra.</p> <p>* Þegar þau hugsa um skólann sinn þá töluðu þau um hlýleika og að þeim líði vel í skólunum.</p> <p>. *Þeim liður best í skólanum þegar þau eru með vinum sínum, íþróttasalnum, frímínútum og í textílstofunni.</p> <p>*Eiga öll vini í skólanum.</p> <p>*Upplifa sig nokkurn veginn örugg í skólanum, en ekki alltaf.</p> <p>*Þau vora samstiga um að ekki öll geta verið eins og þau eru og upplifa stríðni.</p> <p>* Upplifa að margir fari heim að spila tölvuleiki í staðinn fyrir að leika eftir skóla en eru dugleg að hittast um helgar.</p> <p>*Þegar þeim liður illa í skólanum þá töluðu þau um þau láti umsjónarkennara sína vita.</p> <p>*Mætti vera meira úrval af bókum á skólábókasafninu en töluðu vel um Bókasafn Hafnarfjarðar.</p> <p>*Mæta lítið í félagsmiðstöðina.</p> <p>*Vilja hafa skemmtilegri dagskrá í boði í félagsmiðstöðinni, fleiri keppnir.</p> <p>*Eftir skóla fara þau á æfingar á öllum virkum dögum bæði í íþróttum og tónlistarskóla og leika við vini.</p> <p>*Fá upplýsingar frá vinum og foreldrum um hvaða tímstundir eru í boði.</p> <p>*Væru til í að æfa tennis og skauta í Hafnarfirði ef það væri í boði.</p> <p>*Eiga öll vini í tímstundunum sínum.</p> <p>*Flokka bæði heima og í skólanum.</p> <p>* Þeim finnst ekki vera aðgengi fyrir öll og mætti bæta klósettastöðu í sumum félagsmiðstöðvum.</p> <p>*Kalla eftir betri mokstri á göngustígum, mikil hálsa og erfitt að ganga.</p> <p>*Vantar að bæta lýsingu við Kaplakrika (Álfaskeiðið).</p> <p>*Taka öll strætó og upplifa neikvætt viðmót.</p>	<p>*Hafnarfjörður er góður og skemmtilegur bær.</p> <p>*Finnst skólinn þeirra frábær og vera besti skólinn.</p> <p>*Það sem þeim finnst skemmtilegast við skólann eru kennararnir.</p> <p>* Þeim liður almennt vel í skólanum.</p> <p>*Eiga öll vini í skólanum.</p> <p>*Upplifa að öll geti verið örugg í skólanum</p> <p>*Ef þeim liður illa í skólanum þá geta þau leitað til námsráðgjafa, vina og umsjónarkennara.</p> <p>*Vinir, skólafélagar og kennarar vita öll um upprunalandið þeirra en það er ekki mikið rætt.</p> <p>* Nokkrir þátttakendur geta talað sitt eigið tungumál í skólanum, einn þátttakandi talaði um að hann vilji bara tala íslensku í skólanum.</p> <p>*Það getur verið stressandi að byrja í nýju umhverfi.</p> <p>*Skemmtilegast eftir skóla er að fara á æfingar, vera með vinum og spila tölvuleiki.</p> <p>*Nýta sér ekki félagsmiðstöðina, einn þátttakandi nýtir félagsmiðstöðina sína mjög vel og finnst gott að leita til starfsfólksins þar og spjalla.</p> <p>* Helmingur hópsins hefur farið á böll í skólanum.</p> <p>*Finnst gaman þegar það eru haldnir bekkjarhittingar eftir skóla og uppbotr í skólanum þegar þau fá umbun með kennara.</p> <p>*Eftir skóla fara þau á æfingar, lesa bækur eða leggja sig.</p> <p>* Þau fá upplýsingar um tímstundir í gegnum vini sína.</p> <p>*Þau sem eru ekki að stunda íþróttir hafa ekki áhuga en höfðu prufað ýmsar íþróttir.</p> <p>*Flokka öll bæði í skólanum og heima hjá sér og fara með flöskur í endurvinnslu.</p> <p>*Finnst skólasvæðið og köftuboltavöllurinn skemmtilegasta leiksvæðið í Hafnarfirði.</p> <p>*Vilja betri mokstur á göngustígum.</p> <p>*Hafa öll tekið strætó og liður vel í strætó en finnst Klapp- appið oft vera með vesen.</p>	<p>*Þátttakendur vilja minnka bílaumferð í gengum hverfið sitt.</p> <p>*Það sem þeim finnst skemmtilegast við skólann er smíði og lotur.</p> <p>*Það sem þau vildu bæta við skólann sinn er að það séu fleiri verkefni og færri próf.</p> <p>*Upplifa sig öll örugg í skólanum.</p> <p>*Finnst að öll geta verið eins og þau eru án þess að vera strítt.</p> <p>*Þegar þeim liður illa í skólanum þá geta þau leitað til kennara í námsverinu.</p> <p>*Um helgar finnst þeim gaman að hitta vini og vera í tölvuleikjum.</p> <p>*Nýta sér ekki félagsmiðstöðina en mæta á böllin í skólanum, myndu vilja árgangskipta kvöldum af og til.</p> <p>* Í frítímanum eru sum að vinna og önnur að stunda íþróttir og fara í ræktina.</p> <p>*Það sem þeim finnst skemmtilegast við tímstundina sína er að þau langar að vera góð í íþróttinni og ná árangri í ræktinni.</p> <p>*Þau sem eru ekki að stunda neinar tímstundir eru annað hvort að hitta vini eða vinna.</p> <p>*Hugsu öll um umhverfið á einhvern hátt líkt og að flokka heima hjá sér en ekki í skólanum.</p> <p>*Skemmtilegasta leiksvæðið í Hafnarfirði er Víðistaðatún.</p> <p>*Þátttakendur tala um að það þyrfti að sanda eða salta gangstéttir betur á veturna.</p> <p>*Upplifa öll að það sé aðgengi fyrir öll t.d. tvær lyftur í skólanum.</p> <p>*Nýta öll strætó, finnst vera dyrt í strætó.</p>	<p>*Finnst Hafnarfjörður venjulegur bær.</p> <p>*Þegar þau hugsa um skólann sinn hugsa þau um góða vini.</p> <p>*Liður best í heimastofum og þegar allur bekkurinn er saman.</p> <p>*Eiga öll vini í skólanum.</p> <p>*Upplifa sig öll örugg í skólanum.</p> <p>* Telja að nemendur geti ekki verið þau sjálf og upplifa stríðni.</p> <p>*Finnst gaman að hitta skólafélagi eftir skóla.</p> <p>*Þegar þeim liður illa í skólanum geta þau leitað til vina.</p> <p>* Upplifa að bæði skólafélagar og kennarar viti margt um upprunalandið þeirra.</p> <p>*Eftir skóla finnst þeim skemmtilegast að hitta vini og vera í tótagheimum heima.</p> <p>*Nýta sér ekki félagsmiðstöðina sína. Eru oft á æfingum á sama tíma og félagsmiðstöðin er opin.</p> <p>* Finnst vanta tækifæri til að láta vita hvað þau vilja gera.</p> <p>*Mæta á böllin í skólanum.</p> <p>*Í frítíma fara þau á æfingar og eru að vinna.</p> <p>*Fundu sjálf upplýsingar um þær tímstundir sem eru í boði.</p> <p>*Eiga öll vini í tímstundunum sínum og það skemmtilegasta eru þjálfararnir og vinirnir.</p> <p>*Ef það er einhver tímstund sem væru til í að hafa í boði í Hafnarfirði þá væri það að geta lært myndlist.</p> <p>*Geta öll talað móðurmálið sitt í skólanum og kjósa að tala frekar íslensku. Tala stundum á ensku.</p> <p>*Hugsu öll um umhverfið meðal annars með því að flokka í skóla og heima.</p> <p>*Finnst skólalóðin sín og körfuboltavöllurinn skemmtilegasta leiksvæðið í Hafnarfirði.</p> <p>*Ef það mætti bæta umhverfið í Hafnarfirði þá myndu þau vilja að láta skafa betur gangstéttirnar.</p> <p>*Nýta sér öll strætó og myndu vilja að það væri fritt í vagninn til 18 ára aldurs.</p>

Tafla 3. Helstu niðurstöður úr sérfræðihópum barna

Samantekt

Stöðumatinu lauk í mars árið 2024 og hefur innleiðing verkefnisins gengið vel þrátt fyrir hinar ýmsu áskoranir. Stöðumatið varpar ljósi á stöðu, líðan og velferð barna í Hafnarfirði og fram kom hvað Hafnarfjarðarbær er að gera vel og hvað þurfi að bæta með tilliti til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna og réttinda barna. Til að mynda má gera mun betur hvað varðar fræðslu til barna og starfsfólks um Barnasáttmálann og réttindi barna.

Börn og ungmenni í Hafnarfirði hafa margt til málanna að leggja eins og sjá má af niðurstöðum ungmennabingsins og í samtali við sérfræðihópa barna. Börnin kalla eftir breytingum í hinum ýmsu málaflokkum og verða niðurstöður stöðumatsins lagðar til grundvallar við gerð aðgerðaráætlunar Hafnarfjarðarbæjar vegna innleiðingar Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Að lokum vill stýrihópur barnvæns sveitarfélags þakka öllum þeim sem komu að stöðumatinu og að innleiðingu verkefnisins barnvænt sveitarfélag. Vegferð Hafnarfjarðarbæjar er þó hvergi nærri lokið þar sem innleiðing mannréttinda er verkefni sem tekur aldrei enda.